

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตโปรแกรมวิชาการศึกษาพิเศษ สถาบันราชภัฏสงขลา มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อสำรวจสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของบัณฑิต โปรแกรมวิชาเอกการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต และบัณฑิตโปรแกรมวิชาเอกการศึกษาพิเศษ ด้านความรู้ และคุณลักษณะในการปฏิบัติงานของบัณฑิต
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนโปรแกรมวิชาการศึกษาพิเศษ

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1.1 เอกสารเกี่ยวกับการผลิตครูการศึกษาพิเศษ
- 1.2 เอกสารเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรและการติดตามผล
- 1.3 เอกสารเกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิต
- 1.4 เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับการติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบสอบถามจากการวิเคราะห์และสรุปสาระจากเอกสารในขั้นตอนที่ 1 เพื่อสำรวจสภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิต และความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

ขั้นตอนที่ 4 ส่งแบบสอบถามไปยังบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต

ขั้นตอนที่ 5 วิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บัณฑิตโปรแกรมวิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2541 และ 2543 จำนวน 48 คน และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตโปรแกรมวิชาเอกการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2541 และ 2543

ผู้วิจัยได้ทำการติดต่อบัณฑิตโดยที่อยู่ซึ่งทางโปรแกรมได้เก็บรวบรวมไว้ โดยการโทรศัพท์และการสอบถามจากบัณฑิตเพื่อยืนยันที่อยู่และสถานที่ปฏิบัติงาน พบว่า บัณฑิตเสียชีวิต 2 คน จึงเหลือบัณฑิตอยู่ 46 คน ได้ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานและทำงานส่วนตัว ดังนี้

ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน

1. โรงเรียนศึกษาพิเศษนครปฐม	1	คน
2. โรงเรียนศึกษาพิเศษเพชรบุรี	1	คน
3. โรงเรียนชุมชนพัญญานุกูล	4	คน
4. โรงเรียนศึกษาพิเศษนครศรีธรรมราช	4	คน
5. โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช	4	คน
6. โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา	1	คน
7. โรงเรียนศึกษาพิเศษสุพรรณบุรี	1	คน
8. โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏสงขลา	1	คน
9. โรงเรียนอนุบาลกุลจินต์	3	คน
10. โรงเรียนศึกษาพิเศษภูเก็ต	4	คน
11. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จังหวัดพัทลุง	1	คน
12. โรงเรียนบ้านปรักปรา	1	คน
13. ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 2	4	คน
14. ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3	1	คน
15. ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 4	1	คน
16. ศูนย์การศึกษาพิเศษ สถาบันราชภัฏสงขลา	2	คน
17. ศูนย์การศึกษาพิเศษ จังหวัดนครศรีธรรมราช	1	คน

ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน

1. ค่ายเสนาณรงค์ มณฑลทหารบกที่ 42	1	คน
2. บริษัทศูนย์การค้าอินเบล จำกัด	2	คน
3. ประกอบอาชีพส่วนตัว	5	คน

สรุปมีบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ 38 คน ทำงานส่วนตัว 5 คน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้บัณฑิตทั้ง 46 คน ได้แบบสอบถามกลับมา 43 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.48

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยงานที่บัณฑิตปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน จำนวน 17 แห่ง โดยให้ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับบัณฑิตหน่วยงานละ 2 คน รวม 34 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.24

สำหรับบัณฑิตที่ทำงานส่วนตัว 5 คน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามที่มีบางรายการสอบถามแตกต่างกัน จากที่สอบถามบัณฑิตที่ทำงานในหน่วยงาน ซึ่งได้รับคำตอบคืนมาทุกคน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 ชุด ใช้ในการสอบถามบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา 1 ชุด และใช้สอบถามบัณฑิตที่ทำงานส่วนตัว 1 ชุด โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้องด้วยการศึกษา เอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตโปรแกรมวิชาเอกการศึกษาพิเศษ โดยต้องการสำรวจและศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

2.1 การนำความรู้ไปใช้โดยภาพรวมในการปฏิบัติงาน

2.2 คุณลักษณะและการทำงานร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องของบัณฑิตการศึกษาพิเศษ

2.3 ปัญหาในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

2.4 การนำความรู้จากรายวิชาในหลักสูตรการศึกษาพิเศษไปใช้ในการปฏิบัติงาน

2.5 เจตคติของบัณฑิตต่ออาชีพครูการศึกษาพิเศษ

2.6 ข้อเสนอแนะของบัณฑิตเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรการศึกษาพิเศษ และคุณลักษณะ

ครูการศึกษาพิเศษ

3. จัดทำกรอบคำถามโดยจัดประเด็นที่ต้องการศึกษา และสร้างข้อคำถามในแต่ละประเด็น ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กรอบการสร้างแบบสอบถาม การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต โปรแกรม-
วิชาการศึกษาพิเศษ สถาบันราชภัฏสงขลา

กรอบแนวความคิด	ประเด็น	ตอนที่ / คำถามข้อที่
1. ข้อมูลพื้นฐาน (ของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา)	- เพศ - อายุ - ประสบการณ์ในการทำงาน - ระดับการศึกษา - สถานที่ปฏิบัติงาน - สถานภาพในหน่วยงาน	ตอนที่ 1 / 1-6

ตารางที่ 1 กรอบการสร้างแบบสอบถาม การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต โปรแกรม-
วิชาการศึกษาพิเศษ สถาบันราชภัฏสงขลา (ต่อ)

กรอบแนวความคิด	ประเด็น	ตอนที่ / คำถามข้อที่
2. การนำความรู้ไปใช้โดยภาพรวมในการปฏิบัติงาน (ในทัศนะของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา)	- ด้านวิชาการ - ด้านทักษะการสอน - ด้านคุณลักษณะความเป็นครู	ตอนที่ 2 / ข้อที่ 1-7 ข้อที่ 8-20 ข้อที่ 1-23
3. ปัญหาในการปฏิบัติงานของบัณฑิต (ในทัศนะของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา)	- ลักษณะปัญหา - ปัญหาด้านวิชาการ - ปัญหาส่วนตัว	ตอนที่ 3 / ข้อที่ 1-2 ข้อที่ 3.1 ข้อที่ 3.2
4. ความรู้และเจตคติที่บัณฑิตได้รับจากรายวิชาในหลักสูตรการศึกษาพิเศษ	ความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตร - ความรู้จากกลุ่มวิชาเนื้อหา - ความรู้จากกลุ่มวิชาเนื้อหาเลือก - ความรู้จากกลุ่มวิชาชีพครู - ความรู้จากกลุ่มวิชาปฏิบัติการ - เจตคติต่อวิชาชีพครู	ตอนที่ 4.1 / ข้อที่ ข้อที่ 1-12 ข้อที่ 13-15 ข้อที่ 16-18 ข้อที่ 19-21
5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรและคุณลักษณะความเป็นครู	- การจัดหมวดวิชาเฉพาะด้าน - การจัดเนื้อหาเพิ่มเติม - คุณลักษณะความเป็นครู	ตอนที่ 4.2 / ข้อที่ 1-16 ตอนที่ 5 / ข้อที่ 1.1 ข้อที่ 1.2 ข้อที่ 2.1-2.5
6. การนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว	- การนำความรู้จากวิชาเอก การศึกษาพิเศษไปใช้ในการ ปฏิบัติงาน - ปัญหาในการปฏิบัติงาน - ข้อเสนอแนะในการจัดหลักสูตร - อาชีพที่สอดคล้องกับความรู้ด้าน การศึกษาพิเศษ	- เป็นคำถามปลายเปิด 7 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต โปรแกรมวิชาการศึกษาพิเศษ สถาบันราชภัฏสงขลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการในการเก็บข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดทำจดหมายจากสถาบันราชภัฏสงขลาถึงหน่วยงานที่บัณฑิตโปรแกรมวิชาการศึกษาพิเศษปฏิบัติงานอยู่ และถึงบัณฑิตตามสภาพที่อยู่ของบัณฑิต

ขั้นตอนที่ 2 ส่งแบบสอบถามไปยังบัณฑิตโปรแกรมวิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2541 - 2545 จำนวน 46 คน ทางไปรษณีย์ หลังจากรับแบบสอบถามคืน จะสำรวจแบบสอบถามและส่งแบบสอบถามครั้งที่ 2 สำหรับผู้ที่ยังไม่คืนแบบสอบถาม เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนครั้งที่ 2 แล้ว บัณฑิตยังไม่ส่งคืนก็จะไม่นำแบบสอบถามนั้นมาวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้คืนจากบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตไปวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Window คือ ในการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับเกณฑ์ในการแปรผลนำมาจากคู่มือการฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียน (สำนักงานพัฒนาฝึกหัดครู, 2544: 127) ดังนี้

เกณฑ์ในการแปรผล

1.00 - 1.49	หมายถึง	ผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิตเห็นด้วยน้อยที่สุด
1.50 - 2.49	หมายถึง	ผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิตเห็นด้วยน้อย
2.50 - 3.49	หมายถึง	ผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิตเห็นด้วยปานกลาง
3.50 - 4.49	หมายถึง	ผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิตเห็นด้วยมาก
4.50 - 5.00	หมายถึง	ผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิตเห็นด้วยมากที่สุด